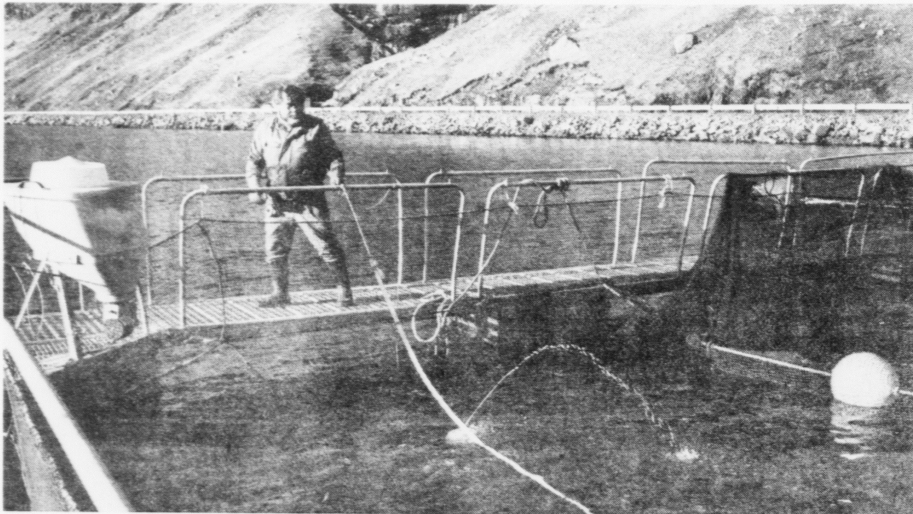

Í eini roynd at fáa tamarhald á laksalús, sum ger um seg í aliringum kring oyggjarnar, verður tað neyðugt at samskipa avlúsingina, sigur Lars Mohr Nielsen, djóralækni. Um tað kann prógvast at laksalús er á alistøð, hevur djóralækni heimild til at krevja at avlúsing fer fram

Landsdjóralæknastovnurin:

Djóralækknin hevur heimild

Kann krevja at alistøðirnar royna felags avlúsing, um tað skal eydnast at fáa tamarhald á laksalúsini í Føroyum

Tað er fiskasjúkradeild Landsdjóralæknans, sum í løtuni roynir at fáa skipa avlúsingina av laksalús á alistøðum kring landið.

Ætlanin er at fáa alarar at skilja týðningin av at t.d. ikki bert ein alistøð í einum fjørði verður avlúsað fyri seg, men at allar verða viðgjørðar í senn. Lars Mohr Nielsen, djóralækni, sigur við Sosialin, at hetta verður roynt fyri at gera avlúsingina so úrslitagóða sum gjørligt, eins og fyri at forða fyri at evnið Nuvar verður nýtt so skilagott og í so smáum mongdum, sum yvirhøvur gjørligt, til tess at tálma laksalúsini.

ÚRSLITAGÓÐ VIÐGERÐ

Í seinastuni hava alistøðir, sum hava smærri alirringar, roynt eina presenning í sambandi við avlúsing.

Slík presenning fæst, sum verður smøgd um alirringin soleiðis, at Nuvar evnið ikki sleppur út í sjógvin. Sostatt er eisini møgulegt at nýta minni

mongdir av Nuvar, og tað er eisini gagnligt fyri umhvørvið.

Hetta er bæði betur og bilarigari loysn, tí slík presenning kostar um 10.000 til 15.000 krónur, og hon rindar seg sjálva aftur, eftir bert eini viðgerð við Nuvar.

Fer Landsdjóralækni at senda serkønir út at avlúsa á alistøðum kring landið?

- Nei, vit hava ikki sjálva avlúsingina um hendi. Tað gera alarar sjálvur og hava eisini drúgvur royndir við hesum arbeiði.

Djóralæknarnir fara hinvægin at vitja alistøðir kring landið, fyri at kanna alistøðirnar og staðfesta um laksalús er á ymsu stöðunum.

- Kunnu vit staðfesta at ein alistøð hevur laksalús, og alarin t.d. ikki vil viðgerða sína støð, kunnu vit krevja at hetta verður gjørt, fyri ikki at aðrar alistøðir í grannalagnum, skulu fáa trupulleikar.

- Tað kann sýnast sum ein alistøð ikki hevur trupulleikar av laksalús,

men kortini ger lúsin um seg í grannalagnum.

EIN FJØRÐUR - EIN ALISTØÐ

Trupullekin er tann, at tá kynsbúgvinn laksalús gýtir og eggini klekjast, so kunnu tey ferðast við streyminum í fleiri vikur.

Orsøkin til at vit vilja hava alarar at avlúsa í felag, er tann, at ein fjørður kann sammetast við eina alistøð - hvat viðvíkur laksalús.

Um alarar ikki vilja gera eftir boðum Landsdjóralæknans, hvørjar fylgir fær tað fyri tann einstaka?

- Tað er ein sannroynd, at trupult er at fáa alarar at samstarva um hetta týðningarmikla mál. Um so er at vit ikki fáa alarar at góðtaka, um vit t.d. krevja at teir skulu avlúsa, so mugu vit royna aðrar gongdar leiðir.

- Eit nú hava peningastovnar - sum eiga í alistøðum, stóran áhuga fyri at fáa sum mest burtúr av alifiski. Vit upplýsa tí

eisini teimum av og á um, hvussu støðan er.

Fáa vit ikki alarar at gera hetta, venda vit okkum til peningastovnar, og boða teimum frá hesum.

Tað kann fáa avleiðingar fyri alistøðirnar, tí upphæddirnar innan alivinnuna eru so stórar, at eitt neyvt samstarv við peningastovnar er ein fyrirtreyt fyri stórar partar av alivinnuni.

Eitt nú kann nevntast, at ein avlúsing á einasri miðalstórari alistøð, kostar millum 20 - 50 túsund krónur í Nuvar.

- Tí er tað so umráðandi, at alistøðir og peningastovnar í samstarvi við okkum royna at fáa allar at skilja, at tað er neyðugt við samstarvi millum alistøðirnar, um tað skal eydnast okkum at fáa tamarhald á laksalúsini.

Hetta kann bert gerast við felags avlúsing, sigur Lars Mohr Nielsen, djóralækni at enda.

Dagny

Tannlæknar nýta eisini telduskipan

Næstseinstu leygardag skipaði Formula Føroyar fyri skeið á Hotel Hafnia, har tannlæknar í Føroyum fingi upplýsing um telduskipan, sum serliga er ætlað tannlæknum.

Telduskipanin eitur Datodent, og Plass Data í Danmark hevur gjørt skipanina.

Í samband við skeiðið í Føroyum var eisini upplýst, at Formula Føroyar hevur fingið samstarv við hetta teldufelag, og at tver tannlæknastovur í Føroyum hava slíka skipan.

Henrik Larsen, sum umboðar Plass Data og Formula Føroyar í hesum føri, er sannførdur um, at tannlæknar kunnu fáa stórt gagn av slíkari skipan, eins og royndirnar vísa í Danmark.

Plass Data fór í 1987 undir at marknaðarføra eina serliga tannlækna skipan, sum fekk navnið Datodent. Síðani tá hava 100 tannlæknastovur í Danmark fingið sær hesa telduskipan, sum fyrirkomandi gjørdi í samstarvi millum

tannlæknar og teldu serfrøðingar. Plass Data leggur stóran dent á at fylgja við tíðini og menna síni teldu forrit.

Ein táttur í hesum sambandi er t.d. eitt serligt Datodent brúkarafelag, ið gevur fyrirkomandi vitan um, hvønn tærv brúkarin hevur.

Sum áður nevnt, so hava tver tannlæknastovur í Føroyum fingið Datodent-telduskipan, og hóast tað hevur spart nógv um í arbeiðinum, so hevur tað verið tíðarkrevjandi at laga tær donsku skipanir til føroysk viðurskifti.

Hesin trupulleiki er burtur, nú samstarv er fingið í lag millum Formula Føroya og Plass Data.

Dagny

Henrik Larsen, umboðsmaður fyri Datodent og Formula Føroyar sigur, at tað sparir nógv um arbeiðið á tannlæknastovnunum, um telduskipan verður nýtt

Ráðgeving

er í Kvinnuhúsinum hvønn hósdag frá kl. 19 til 21.

Amnesty International, Føroya Deild:

Skrivstovan í Vágshotni er opin mánadag, mikudag og friggjadag kl. 11-16. Tlf. 15816